

Mottagare
Regionstyrelsen

Information. Utredning av statsstöd för färjetrafiken

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att informationen tas emot.

Sammanfattning

Priserna för att resa och transportera gods med färjetrafiken är idag på en hög nivå, med stor påverkan på hela det gotländska samhället. I förlängningen riskerar de höga kostnaderna att påskynda en negativ befolkningsutveckling med ett alltmer sårbart lokalsamhälle som följd. Regionstyrelseförvaltningen har därför undersökt möjliga vägar för kompensation inom eller utanför färjetrafikavtalet, i syfte att säkerställa lägre biljettpriser i färjetrafiken till och från Gotland, till och med år 2035 (det vill säga så länge som det finns avtal tecknade).

Regionstyrelseförvaltningen har avropat juriststöd från AX Advokatbyrå, genom upphandlat ramavtal RS 2025/190, för att indikativt utreda lösningar som skulle kunna vara juridiskt möjliga, liksom rimligt praktiskt tillämpbara. Uppdraget inleddes med ett startmöte 28 november och slutrapporterades åttonde december.

Sammanfattningsvis bedömer AX att det är möjligt att lämna ytterligare stöd parallellt med det befintliga färjetrafikavtalet. De stödåtgärder som i första hand föreslås riktas till konsumenten, och kanaliseras alltså inte genom transportoperatören. Sådana stöd kan utformas antingen enligt art. 107.2a FEUF (stöd av social karaktär) eller art. 51 GBER, som särskilt möjliggör transportstöd till och från ö-områden utan anmälningsplikt till EU-kommissionen. Båda regleringarna förutsätter att stödet är transportslagsneutralt, vilket innebär att samtliga operatörer behandlas lika och att ingen gynnas indirekt genom att staten kanaliserar stödet via ett särskilt företag. Stöden kan betalas ut direkt eller utformas som skatteavdrag/reseavdrag. Vad gäller nivå på stödet saknas det bestämmelser som anger uttryckliga nivåer eller begränsningar. Det avgörande är att stödet riktas till gotlänningar, att det är transportneutralt och att det inte överstiger kostnaden för en biljett.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras och tillställas rapporten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen daterad 2025-12-15
PM Statsstöd 20251208 inkom 2025-12-08

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör